

Az egyesület 10 éve a szimpoziumok tükrében

EGYED LÁSZLÓ

A Magyar Geofizikusok Egyesületének alakuló közgyűlése 1954. április 27-én elnöknek *Bese Vilmost*, társelnöknek *Tárczy-Hornoch Antalt*, ügyvezető alelnöknek *Kántás Károlyt* választotta meg.

Az első szimpoziumot az Egyesület 1955-ben rendezte, társas kirándulással a tihanyi obszervatóriumba. Az első külföldi résztvevő *Fanselau* professzor volt. A második szimpoziumon 1956-ban, melynek témaköre „A Kárpátmedencék regionális geofizikája” volt, már 11 külföldi vendég vett részt az NDK-ból, Csehszlovákiából, Romániából, Jugoszláviából és Dániából. A következő 1957. évi szimpoziumon *Meisser* és *Buchheim* professzor néhány fiatal német geofizikussal együtt, *Constantinescu* professzor és még néhány külföldi vendég vett részt. Ekkor adta át az Egyesület az első Eötvös-érmét *Rybar* professzornak. Az 1958. évi IV. Szimpozium témája: „A lánchegységek és környezetük geofizikai problémái, különös tekintettel a Kárpátokra”, tíz országból vonzott vendégeket. Az 1959. évi V. Szimpoziumon, amely az általános és gyakorlati geofizika problémáival foglalkozott, 40 külföldi, köztük *Heiskanen* professzor vett részt. A VI. Szimpozium vedége volt többek között *Rothe* professzor, a Nemzetközi Szeizmológiai Asszociáció főtitkára. Ekkor kapta az Eötvös-érmékérmét *Renner János*. A VII. Szimpoziumra 1961-ben külföldi vendégeink közül négy a tengeren túlról érkezett. Az 1962. évi VIII. Szimpoziumon 30-nál több külföldi vendégünk volt. A IX. 1963. évi Szimpozium az ELTE Tudományegyetem Eötvös emléküléseivel kapcsolódott. Ekkor részesült az Eötvös-érmékérmében *Egyed László*.

На учредительном собрании Общества венгерских геофизиков 27-го апреля 1954 г. председателем был избран Вилмош Веше, сопредседателем — Антал Тарци-Хорнох, председателем-исполнителем — Кароль Канташ.

Первый симпозиум был организован Обществом в 1955 г., который сопровождался экскурсией в Тиханьскую обсерваторию. Первым заграничным участником явился профессор Фанзедау. Во втором симпозиуме в 1956 г., тематикой которого явился „Региональная геофизика Карпатских бассейнов”, приняли участие уже 11 заграничных гостей из ГДР, Чехословакии, Румынии, Югославии и Дании. На следующем симпозиуме в 1957 г. геофизиками, профессором Костантинеску и другие заграничные гости. Тогда была вручена медаль Этвеша профессору Рыбар. Тема IV-го симпозиума в 1958 г.: „Геофизические проблемы горных цепей и сопредельных территорий с особым учетом Карпат”, привлекала гостей из 10 стран. На симпозиуме 1959 г., который занимался проблемами общей и прикладной геофизики, приняли участие 40 заграничных гостей, в том числе профессор Хейсканен. Гостем VI-го симпозиума был профессор Роте, главный секретарь Международной Сейсмологической Ассоциации. На этом симпозиуме была вручена медаль Этвеша Ианошу Реннеру. На VII симпозиум в 1961 г. четыре из наших заграничных гостей приехали из-за моря. На симпозиуме VIII в 1962 г. участвовали больше 30 заграничных гостей. IX симпозиум в 1963 г. был связан с юбилейной сессией в память Этвеша университета им. Роланда Этвеша. В этом году получил медаль Этвеша Ласло Эдьед.

Die konstituierende Festsitzung am 27-ten April, 1954 hat *Vilmos Bese* für Vorsitzenden, *Antal Tárczy-Hornoch* für Mitvorsitzenden, *Károly Kántás* für geschäftsführenden Vizepräsidenten erwählt.

Das erste Symposium wurde in 1955 veranstaltet, mit einer geselligen Ausflug nach Tihany, wo der einzige ausländische Teilnehmer *Professor Fanselau* war. Am zweiten Symposium in 1956, das über den Themenkreis „Die regionale Geophysik der Karpatenbecken“ handelte, nahmen schon 11 Ausländer von DDR, CSSR, von Rumänien, Jugoslawien und Danien teil. Am nächsten Symposium in 1957 haben *Professoren Meisser und Buchheim* mit zahlreichen jungen deutschen Geophysikern zusammen, *Professor Constatinescu* und einige anderen ausländischen Gäste teilgenommen. Dann wurde die erste Eötvös-Erinnerungsmedaille dem *Professor István Rybár* überreicht. Das IV. Symposium in 1958 mit dem Thema: „Die Kettengebirge und ihre Umgebungen, mit besonderer Hinsicht auf die Karpaten“ hat insgesamt aus 10 Ländern Gäste angezogen. Am V-ten Symposium in 1959, das sich mit Themen der allgemeinen und praktischen Geophysik beschäftigte, haben 40 ausländische Gäste, darunter *Professor Heiskanen* teilgenommen. *Professor Rothé*, der Generalsekretär der Internationalen Seismologischen Assoziation, war ein Gast des VI-ten Symposiums, wo *János Renner* die Eötvös-Madaille übernommen hat. Ans VII-te Symposium in 1961 sind 4 der ausländischen Gäste von Übersee angekommen. Wir hatten mehr als 30 Gäste am VIII-ten Symposium in 1962. Das IX-te Symposium in 1963 schliess sich den Eötvös-Gedenkfeiern der Eötvös-Universität an, wo das Eötvös-Medaille für Prof. L. Egyed überreicht wurde.

A földtani rétegsor nagy fajlagos ellenállású dőlt összleteinek kvantitatív geoelektromos térképezése

J. DZWINEL

Az előadó a vízszintes homogén rétegsorra, egyenáru mérés esetén, vonatkozó egyszerű összefüggésből kiindulva, amely a vízszintes homogén réteg fajlagos ellenállását és annak látszólagos ellenállását tartalmazza, megmutatja hogyan lehet a csapás és dőlésirányban végzett mérésekből számított nomogramok segítségével, a vezérszint dőlését, mélységét, ellenállását, valamint a fedő rétegsor átlagos lefutását meghatározni. Szovjet- és lengyelországi tapasztalatok szerint kellő körültekintéssel ilyen térképezés 3–5 km mélységig sikeres lehet.

Исходя из простого соотношения, действительного при методе постоянного тока для горизонтально слоистой однородной среды, в которое входят величины удельного и кажущегося сопротивлений горизонтального однородного слоя, автор рассматривает возможность определения наклона, глубины залегания и сопротивления опорного горизонта а также среднего продольного сопротивления покрывающей его толщи по данным измерений, проведенных по простиранию и по направлению наклона, с использованием палеток. Опыт, накопленный в СССР и в Польше показывает, что при соответствующей осмотрительности подобное картирование может успешно проводиться до глубин 3–5 км.

Es wird gezeigt, wie man mit in den Streichs- und Neigungsrichtungen ausgeführten Gleichstrom-messungen die Neigung, Tiefe und Widerstand, sowie den durchschnittlichen Ablauf des Leithorizonts bestimmen kann, wenn man von einer einfachen Formel ausgeht, die die Beziehungen zwischen den spezifischen und scheinbaren Widerstand einer homogenen horizontalen Schicht enthält, und zur Auswertung passende Nomogramme benützt. Nach Erfahrungen in der UdSSR und Polen kann solche Kartierung, mit der nötigen Umsicht ausgeführt, bis 3–5 km Tiefe erfolgreich sein.